

Konuşma Sesi Bozuklukları

Konuşma Sesi Bozuklukları nedir?

Çocuğunuz konuşmayı öğrenme aşamasında sözcükleri söylerken bazı hatalar yapabilir. Bu hataların bir kısmı konuşma gelişiminin bir parçasıdır ve belirli yaşlarda çocukların bu hataları yapmaları beklenir. Ancak zamanla bu hataların ortadan kaybolması ve çocuğunuzun sizin gibi anlaşılır bir konuşmaya geçmesi gerekir. Eğer çocuğunuz 4 yaş ve üzerindeyse ve hala bazı sesleri üretmede güçlükler yaşıyorsa, o zaman konuşma sesi bozukluğundan şüphelenebilirsiniz.

Konuşma Sesi Bozuklukları (KSB), konuşma seslerini üretmede, algılamada ve/veya dili kurallarına uygun bir şekilde kullanmada yaşanan güçlükler sonucu konuşmanın anlaşılabilirliğinin etkilenmesidir.

ÇOCUĞUNUZ HATALI
ÜRETİMLER YAPTIĞINDA
DOĞRU ŞEKİLDE
SÖYLEMESİ İÇİN
ISRARCİ OLMAYINIZ.

HATALI ÜRETİMLER İÇİN
SÖZCÜĞÜ DOĞRU BİR
ŞEKİLDE SÖYLEYEREK
MODEL OLUNUZ.

ÇOCUĞUNUZUN YAPTIĞI
HATALAR SEVİMLİ
GELEBİLİR, AMA YAŞINA
UYGUN DEĞİLSE MUTLAKA
BİR DİL VE KONUŞMA
TERAPİSTİNE DANIŞINIZ.

KSB Belirtileri Nelerdir?

Çocuğun konuşma anlaşılabilirliği
3 yaşında- %50'den
4 yaşında-% 75'ten
5 yaşında-%100'den
azdır.

Öğretmeni, arkadaşları
ve çevresindeki diğer
kişiler çocuğun
konuşmasını anlamakta
zorluk çekebilir.

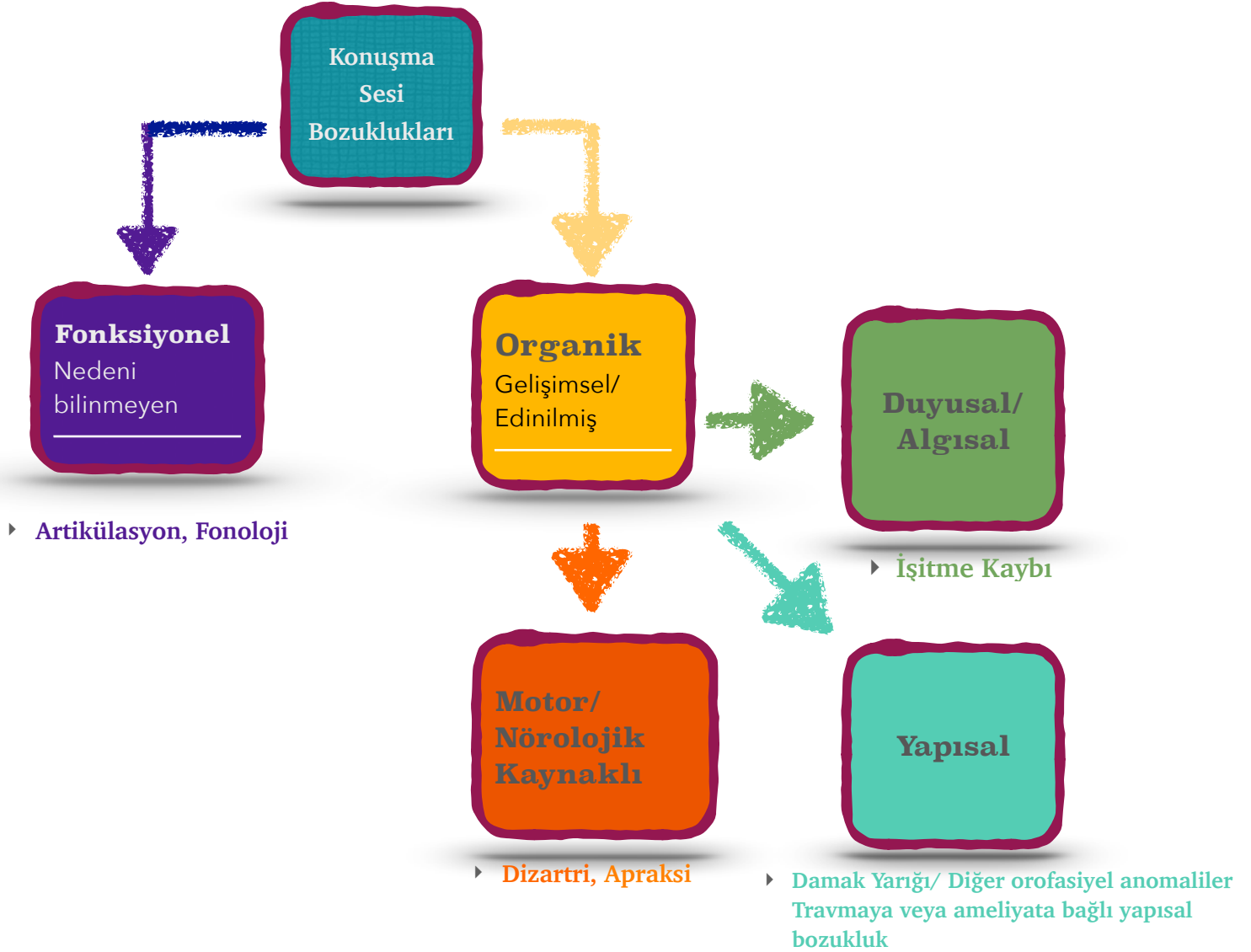
Anlaşılabilirliği düşük olan
çocuklar konuşma
sırasında seslerin
yerlerini değiştirebilir/
sesleri birbiri yerine
kullanabilir Örneğin,
'süt' yerine 'tüt';
'kapı' yerine 'tapı'
'resim' yerine 'yesim'
diyebilirler.

Hece atabilir
'araba' yerine 'aba'
diyebilirler.

Sözcüğe yeni bir ses
ekleyebilir
'kamyon' yerine
'kamayon' diyebilirler.

Seslerin yerlerini
değiştirebilir
'kitap' yerine 'kipat'
diyebilirler.

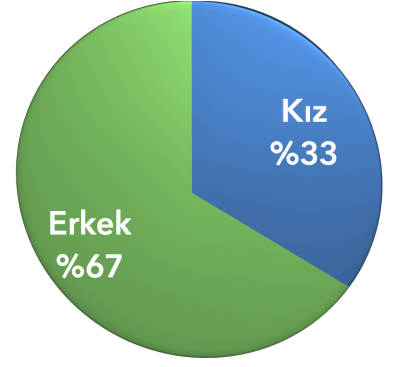
KSB'nin Sınıflandırması ve Nedenleri

KSB görülen çocukların çok büyük bir kısmında, bozukluğun nedeni bilinmemekle birlikte, işitme kaybı gibi duysal ya da dudak damak yarığı gibi yapısal alanlardaki bozukluklar sonucunda çocuklar konuşma seslerini üretmede sorun yaşayabilirler. Örneğin /k/ sesini çocuk hiçbir durumda kullanamıyordur. O zaman **artikülasyon (sesletim) bozuklukları** söz konusudur. Bazı durumlarda ise çocuğun ana dilindeki ses sistemini ve kurallarını edinmesinde zorluklar görülebilir. Çocuk /k/ sesini üretebiliyordur, ancak doğru yerde kullanmada sorun yaşıyordur. O zaman da **fonolojik (sesbilgisel) bozukluklardan** söz edebiliriz. Diğer boyutta ise konuşma bozuklukları motor ve nörolojik kaynaklı olabilir; apraksi ve dizartri olarak adlandırılırlar.

KSB'nin Görülme Sıklığı Nedir?

Okul öncesi çocukların %10-15'inde, okul çağındaki çocukların %6'sında Konuşma Sesi Bozukluğu görülmektedir. Türkiye'de yapılan araştırmalarda KSB'nin yaygınlık oranı %5.6 olarak bulunmuştur. Bu çocukların 2/3'sinin erkek olduğu bilinmektedir.

KSB Çocuğun Yaşamını Nasıl Etkiler?

Ses hataları çocuğun hemen hemen her sözcüğünde gerçekleştiğinde ortaya hiç anlaşılmayan bir konuşma çıkar ve çocuk arkadaşlarıyla iletişimde ciddi sıkıntılar yaşayabilir.

Konuşma Sesi Bozukluğundaki temel problem çocukların söylediklerinin yaptıkları hatalara bağlı olarak ya hiç anlaşılmaması ya da sınırlı oranlarda anlaşılabilir olmasıdır. Sonuç olarak çocuğun iletişim becerilerinde kısıtlılıklar ortaya çıkacaktır. Bu kısıtlılıklar ise uzun vadeli olarak sosyal, duygusal gelişiminde problemlere neden olabilir. Ayrıca Konuşma Sesi Bozukluğuna erken dönemde müdahale edilmemesi okuma-yazma öğrenmeye geçişte sorunlara neden olabilir. Bu durumda akademik başarı, özgüven gibi alanlarda da sorunlar ortaya çıkabilir.

KSB Terapisinde Neler Yapılır?

Bireyin yaşı, anlaşılabilirlik düzeyi, hata türleri ve örüntüleri, gelişimsel durumu vb. özellikler dikkate alınarak terapi yaklaşımına karar verilir.

KSB terapisinde kullanılacak yöntemler oldukça çeşitlidir. Terapilerde bireyin hatalı ürettiği ya da hiç üretilmediği konuşma sesleri tek tek ele alınabileceği gibi; yaptığı hatalardaki örüntüler dikkate alınarak çalışılacak ses grupları ve hata türleri hedeflenebilir.

Bununla birlikte terapilerdeki temel hedef konuşma seslerindeki hataları azaltarak konuşma anlaşılabilirliğini arttırmak ve bireyin terapilerde doğru olarak üretebildiği konuşma seslerini günlük yaşama aktarmasını sağlamaktır.

Dil ve Konuşma Terapistlerine www.dktd.org/tr adresi üzerinden ulaşabilirsiniz.

Detaylı KSB değerlendirmesi yapabilecek ve en uygun terapi yaklaşımını uygulayabilecek meslek elemanı

DİL ve KONUŞMA TERAPİSTLERİDİR.